

## GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 22. WRZESNIA 1797 R. W PIĄTEK.

Ważna wiadomość którą w okolicznościach Francuzkich dziś publiczności udzielić możemy, jest następująca:

Z Hagi 9 Września.

Wczoraj wieczorem przybył tu kurjer od naszego Posła w Paryżu Obyw. *Vos van Steenwyck* po 50. godzinach podróży. Przez niego odebraliśmy wiadomość, o bardzo ważnej rewolucyi, która tam na froncie Dyrektoryatu i przychylnych mu w nazywaniu tryumfie nad przeciwnikami jego ukończyła się. Dwa Dyrektorowie mniejszości *Carnot* i *Barthelemi* są aresztowanymi i na deportacyą skazani, Generał także *Pichegru*, deputowany *Boisy d'Anglas* i wielu reprezentantów z Rady 500. podobnegoż losu doświadczyli. *Pichegru* bronił się gdy go aresztować miano i przy tej okazji raniony został. Wszystkie te środki pochodziły z tego, iż odkryto konspiracyą dążącą do wprowadzenia władzy Krolewskiej i ułatwienia Xiążęciu *Kondeuszowi* marszu z wojskiem do Francyi. Słychać, że Ob: *Sieyes* członkiem Dyrektoryatu jest obrany.

Wojsko w Paryżu 30.000. ludzi ma być pomnożone, część jego już tam weszła i reszta ma wkrótce przybyć.

Z Paryża 5 Września.

Wszystko tu nową przybyło postać, wojska które za granicą konstytucyjną stały, odebrały rozkaz wejścia do Paryża; trzej Dyrektorowie *Rewbell*, *Larevellere* *Lepaux* i *Barras* mają w swym ręku całą siłę zbrojną, *Carnot* uciekł,

*Barthelemy*, *Pichegru* i wielu deputowanych aresztowano i na wygnanie skazano. O to są ważniejsze o tym zdarzeniu wypisy z rozmaitych dzienników.

„Z Monitora 5 Września. „

W nocy z 3go na 4ty o godzinie 3ciej rano trzykrotnie dano ognia z armat na allarm. Rogatki pozamykano a miejsce posiedzeń Rad obydwóch wojskiem opasano. O godzinie 7mej komendant grenadyerów ciała prawodawczego *Ramel* został złożony, aresztowany a grenadyerowie poszli wśród okrzyków „Niech żyje Rzpłta! za Generałem *Angereau* do głównej kwatery 17tej dywizyi. Wojska potym zajęły miejsca *Pont-au Change*, *Pont neuf*, mosty w *Thuileries* i na placu rewolucyjnym. Działo wzbraniały przystępu do mostów.

Dyrektoryat na wszystkich ulicach kazał poprzybić pismo szczególnie Generała *Pichegru* obwiniające. Znalezione było w pugilaresie Hrabiego *d'Antraigues* którego *Buonaparte* we Włoszech aresztować kazał. Na końcu pisma tego znajduje się zaświadczenie GG. *Buonaparte*, *Clarke* i *Berthier*, w których przytomności wspomniany pugilares utworzony został. Tytuł tego bardzo obszernego pisma jest „Rozmowa moja między Hrabią *d'Antraigues* i Hr. *Montgaillard* „ a treść następująca: „Gdy *Pichegru* miał kommandę armii *Renu*, *P. Montgaillard* wysłał do niego na rozkaz *Xena Kondeusza* obrotnego bardzo Szwajcara nazwiskiem *Courant*, dla docieczenia myśli jego.

*Pichegru* chciał widzieć rozkaz Xiążęcia na piśmie. Gdy mu go pokazano, przyrzekł *P. Courant*, że starać się będzie, aby armia jego za monarchią ogłosiła się. Z tym wszystkim gdy plan jego, nie był przyjęty od Xcia *Kondeusza*, który w tym planie zle bardzo był wspominany, rzecz ta więc na dalszy czas odłożona została. Obiecano *G. Pichegru* półtora miliona czerwonych złotych w podarunku, z których zaraz miał odebrać 100,000 talarów w złocie, miał otrzymać godność Marszałka Francyi i czerwoną wstęgę, 200,000 liwrow pensyi, z ktorey gdyby się ożenił połowa miała być płacona żonie jego a czwarta część successorow. Miał procz tego otrzymać dom w *Paryżu* i majątność zwaną *Arbois* (miejsce urodzenia jego) która potym *Pichegru* miała być nazwana i 12 *Austryakom* zabranych armat. Przyczyna, dla ktorey projekt ten upadł, jest ta, iż *Pichegru*, chciał działać wspólnie z armią *Austryacką*, przeciwnie zaś *Xże Kondeusz* nie chciał dzielić sławy tego przedsięwzięcia z *Wurmserem*.

Poprzyklepiano także do murów, wielką liczbę listów pisanych do Deputowanego *Imbert-Colomes*, w których na *Podskarbiego Pretendenta* jest przeznaczony.

Wielka liczba członków rad obydwóch zgromadziła się natychmiast, to jest: z rady starszych w Amfiteatrze Szkoły chirurgii pod prezydencją Dep: *Roger Ducos*, a z Rady 500 w sali *Odeon* pod prezydencją Dep: *Lamarque*.

Rada 500 wysłała poselstwo do Dyrektoryatu z żądaniem wyszczegulnienia przyczyn dla których zeszłej nocy sala ciała prawodawczego zamknięto i inne nadzwyczajne środki przedsięwzięto. Deputacya złożona z członków *Poulain-*

*Grandpré, Chazal, Villers, Sieyès* i *Boulay*, odebrała zlecenie podania środków utrzymania wolności ciała prawodawczego i Dyrektoryatu, i zabezpieczenia konfitytucyi 3go roku od wszelkich ataków.

Na wniesienie Dep: *La Porte*, Rada 500 pozwoliła wojsku przejść granicę konfitytucijną. Uchwala ta niezwłocznie od Rady starszych na wniesienie Deput: *Boudin* potwierdzona została.

Rada 500 obrała nową deputacyą Inspektorów sali, składającą się z Deputow: *Talot, Cales, Jacomin, Martinet* i *Laye*. Obydwie rady ogłosiły swe sessye nieustającymi.

Dyrektor *Carnot* uciekł w nocy. Dyrektor *Barthelemy* w pomieszkaniu swym jest aresztowany, w mieście zupełna spokojność i porządek panuje, osoby i własności są szanowane.

„Z *Dziennika le Conservateur wydawanego od Garata, Daunou* i *Chenier* pod datą 4. Września. „

Zeszłej nocy o godzinie 3ciej rano, emigranci którzy do kraju powrocili, zboycy z południowych departamentow i rabusie z *Vendée* uderzyli na warty stojące na ulicach prowadzących do Pałacu Dyrektoryatowego, ale ich siła zbrojna rozproszyła.

*Carnot* uciekł w tym właśnie momencie kiedy go aresztować chciano. *Barthelemy* jest aresztowany i ofiarował złożyć swoy urząd, byleby tylko wolność odzyskał.

Rano między 3cią i 4tą trzy wystrzały z armat słyszeć się dały. Na ten znak siła zbrojna stanęła na placu bywszego Pałacu *Bourbon*.

Deputacye Inspektorów sali były zgromadzone. Członkowie ich zostali aresztowani. *Pichegru* członek wspomnianych deputacyi chciał użyć swego wpły-

wu, lecz na próżno, żołnierz jeden aresztował go. Gdy mu *Pichegru* czynił o to zarzuty żołnierz odpowiedział: „Byłeś dobrym generałem, ale zostałeś zdrajcą. Ja, nic więcej nie jestem jak prostym żołnierzem, ale zostałem wierny Rzpltey.

„Z Redaktera d. 5. Września..”

Pismo to zawiera w sobie najprzód adres Dyrektoryatu W. do obywatelów *Paryża*, w którym donosi, że stronnicy dawnego rządu byliby uskuteczнили plan swoy obalenia konstytucyi i Rzpltey, gdyby ich Dyrektoryat nie był uprzedził. Odkryto wiele składów broni i aresztowano znaczną liczbę osob, przy których nie znaleziono ani paszportow, ani prawnych zaświadczeń, ale podeyrzane papiery i kartki. W końcu adresu zaleca się obywatelom, ażeby staranie o ich bezpieczeństwo i utrzymanie spokoyności publiczney zostawili swey zwierzchności i byli spokoynymi.

Tenże Redaktor zawiera w sobie po tym proklamacyą tej treści: że każdy co by zachęcał do przywrocenia dawnego rządu lub konstytucyi 1791 i że każdy ktoby zgwałcił bezpieczeństwo osob, i majątkow ma bydź natychmiast rozstrzelany.

Pod dniem zaś wczorayszym (4 Września) Redaktor zawiera w sobie „Pierwszy akt ciała prawodawczego zofstawionego sobie samemu po oddaleniu przychylnych rojalizmowi deputowanych, którzy w nim przewodzili; było autentyczne usprawiedliwienie siebie i deklaracya do woysk wydana: Rojaliści nasi uważali żołnierzy republikańskich, jako nieprzyjaciół i rabusiow i krzyczeli nagwałt, gdy 4 regimenta dragonii przechodziły w bliskości 12tu mil od *Paryża*. Teraz my ich jako braci przyimiemy.

W *Paryżu* zupełna jest spokoynosc. Przez dzień cały imponujący porządek panował.

Następujących deputowanych are-

szutowano. — *Delarue, Descoutils, de la Matherie, Jarry, Rovere, Fayolle, Pavie, Pichegru, Fapinier, Dumas, Dauchy, Bourdon de l'Oise, Villot, Aubry, Dubois, Dossonville*. O godzinie zaś iedenastej wieczorem, Rada 500 skassowała czynności 42 zgromadzeń elektoralnych i skazała na deportacyą czyli wygnanie następujące 65 osob.

*Aubry, Job Aimé, Favart, Boissy d'Anglas, Bornes, Bourdon de l'Oise, Cadroi, Couchery, de la Haye, Gilbert Desmolieres, Delarue, Doumerc, Dumolard, Duplantier, Duprat, Henri la Riviere, Imbert Colomes, Camille Jourdan, Jourdan z Departamentu Bouches du Rhone, Gau, La Carriere, le Marchand Gomicourt, Lemerer, Mersan, Madiet, Maillard, Noailles, Meyeurre, Pavie, Pastoret, Pichegru, Polissard, Feburier, Quatremer, Saladin, Simeon, Vauvilliers, Kaublanc, Villaret Joyeuse, Villot, Barbe-Marbois, Dumas, Ferraut, Vaillant, Lafond Ladébat, Laumont, Muraire, Murinai, Paradis, Portalis, Rovere, Tronçon du Coudray, Carnot, Barthelomi, Brotter, Lavilleurnois, Duverne de Presle, Cochon, Dossonville, Miranda, Morgan, Suard (wydawca pisma *les Nouvelles Politiques*), Mailhe i Ramel, (kommendant grenadierow ciała prawodawczego), w piśmie ktore do druku podane być ma, *Duverne de Presle* wytłuszczył wszelkie spisku zawiązki i ramifikacye.*

Pewną rzeczą jest, jak iuż dawniej przepowiadano, że papiery znalezione przy aresztowanym w *Wenecyi* Hrabu d<sup>o</sup> *Entragues* bardzo kompromittowały wielu członkow rad obydwóch. Jest mniejsze manie, że to zdarzenie przyspieszy pokoy z Anglią.

Nieprzyjaciele Rzpltey (pisze iedna gazeta *Paryzka*) po tylu wniwecz obsco-

conych usiłowaniach, przekonać się nakoniec powinni, że niepodobieństwem jest obalic ją przez konspiracye. Ktoby był rozumiał, że *Pichgru* do liczby spiskowych należał. Oprócz wspomnianego wyżej pisma, rozmaite jeszcze przeciw niemu i innym aresztowanym znajdują się dowody. Wszystko jasnie okaże się z papierów, które rząd poda do wiadomości publicznej. Znany dla podobnegoż spisku proces *Brottiera* i *Lavilleurnois* dla tego przepomniany został, bo obydwaj znaleźli mocnych protektorów od dawnajęz podejrzanych, z ktorými teraz wspólnie aresztowani zostali. Nie mało to zadziwia, że od niejakiego czasu mowiono o aresztowaniu bywszego Ministra Policyi *Cochon*, co dowodzi, że już zaczęto tajniki spisku odkrywać. *Poultier* niedawno dosyć go jasnie wskazał i wielu deputowanych obwiniał. *Marbot* w radzie dawnych a *Bailleul* w Radzie 500 głośno oświadczyli, że w ostatniej kontr rewolucya znajduie się. Na dowod czego deliberacye Rady 500 w okolicznościach mniej ważnych a częstokroć anti-konstytucyjnych, kroki swych przeciwników i listy do nich z zagranicy pisane, do wiadomości publicznej podali.

Dyrektorat tak roztropnie, przeczornie i stale sobie postąpił, że wspólników konspiracyi niespodzianie zagarnął. Zdawał się na pozor ulegać zażaleniom względem zbliżenia się wojsk, w bliskości jednak takiey zostały, że wkrótkim czasie, ściągnąć je do *Paryża* można było. Z tym wszystkim, kiedy gwardya nawet ciała prawodawczego bronić Rzplitey oświadczyła się, nie użyto ich, bo garnizon *Paryzki* był dostateczny do pokonania spiskowych. Deputowani ciała prawodawczego, będący za Dyrektoryatem z swej strony przyłożą się do zupełnego

pognębienia swych przeciwników. Teraz rzecz o to idzie, kto zajmie miejsce skazanych na wygnanie reprezentantów. Słychać, że wielu bywszych deputowanych w konwencyi przybyło do *Paryża*.

Doniesienia dawniejsze z *Paryża* pod datą 3. t. m. kazały się spodziewać wspomnianych wypadków i są następujące.

Obawa w krotce mających nastąpić zamieszkań trwa ciągle. Jeżeli wierzyć można rozsianym pogłoskom, powszechne poruszenie nie zadługo nastąpi. Dodają, że jest wymierzone przeciw obydwom rądom ciała prawodawczego. Zapaleni napierają się głośno, ażeby coś ważnego przedsięwziąć. Różni deputowani, jako tutejsze dzienniki donoszą, nie sypiają już w swych domach. Wielu obywateli stara się o paszporta dla wyiechanię z *Paryża*. Małżonki różnych osob mających wielkie znaczenie, stosownie do ich żądania na czas niejaki z tego miasta oddaliły się. — Zapaleni nie są jeszcze w swym projekcie ataku zgodni, i mimo wszelkich niespokojność spawiających wieści, nie widać jeszcze żadnych powierzchownych znaków mających nastąpić poruszeń, wyjąwszy, że woyna przez przybicie pism rozmaitych na rogach ulic trwa nieustannie, i wiele osob z różnych departamentow tu przybywa.

Wczoray jako w dniu rocznicy 2go Września szczegulniey się zamieszkań obawiano. Wszystko jednak zostało spokojnie. Z niecierpliwością oczekujemy nariadenia gwardyi narodowej, co w tych dniach ma nastąpić.

Znany *Raffet* bywszy kommandant gwardyi narodowej w *Paryżu* jest aresztowany i do więzienia zaprowadzony. — *Lachevardiere* został generalnym Sekretarzem Policyi.

Słychać, że Francuzi na wyspie *Kor-*

fu chcą założyć skład towarów służących do handlu w Lewancie.

Dyrektoryat W. skassował Administracye departamentów *Pas de Calais, Tarn, de la Nièvre, de l'Allier, du Doubs, de l'Jonne &c.* W powszechności 60 departamentowych administracyi odmieniono. Redaktor usprawiedliwia wszystkie te odmiany przywodząc, że osoby w nich będące były zepsutych obyczajów i niedobrzy patrioci.

Armia Renu mówił wczoray *Thibeau-deau* w radzie 500 od 3 miesięcy nie odbiera swego żołdu, i listy w tey mierze od Gen: *Moreau* pisane do kommissyi *Scarbowey* lodesłano.

Ustąpienie naszej Rzpłtey, 3 liniowe okręty Weneckie otrzymały przeżwiska *Stengel, Laharpe* i *Beyrahd* (3 Francuzkich Generałów we Włoszech zabitych) Niektóre także bywsze Weneckie fregaty, dostały przeżwiska poległych na placu chwały naszych officerów między innymi Ob. *Muiron* Adiutanta przy *Buonaparte*, który w bitwie pod *Arcole* zginął.

Wychodzi tu nowy dziennik pod tytułem: *Le Conservateur*, którego już 2 numera wyszły. Jest pisany w sposobie dosyć rewolucyjnym, w Irlandyi, Anglii rewolucyi się spodziewa, szczególniey jednak nad tą się zastanawia, która w iedney części Grecyi pod panowaniem Turków będącey odmianie rządu ma sprawić, i to przedsięwzięcie Gener. *Buonaparte* przypisuje.

Osmą wojskową dywizyą w *Lugdunie* i *Marsylii* stojącą pod kommande armii Włoskiej jest przyłączona.

Dyrektoryat przesłał do Rady 500. poselstwo uskarżając się na niszczenie lasów. Od własności narodowej iakiegożkolwiek gatunku zależy exystencya Francyi pisał Dyrektoryat, a ta mimo nędzne-

go stanu w którym się znajduie, więcej 23 millionow liwrow w tym roku przyniosła.

Wiadomość w niektórych dziennikach znajduiąca się, że młody Xiążę *Orleanu* z G. *Dumourier* do *Paryża* przybył, wcale się z prawdą nie zgadza.

Większa liczba komendantów w południowych prowincyach Francyi złożona z swych urzędów została, następcami ich są Generałow i officerowie przy armii Włoskiej dawniey będący.

Administracya departamentu *du Lot* i *Garonne* odpisała G. *Berthier* na adres armii Włoskich „Wzywasz nas Obywatelu Generale ażebyśmy przesłane nam adressa armii Włoskiej do wiadomości współobywatelów podali. Nie zrobimy tego, lecz raczey zasłoną pobłażania pokryjemy błąd, nie należący do armii a który zniknie przed światłem promieni nieśmiertelney chwały na którą sobie zasłużyła. Niech żyje Rzpłta! Niech żyje konfytucya 3go roku!

*Filip Delville* żądał wczoray w Radzie 500, ażeby następujące zapytanie do rostrząśnienia oddzielney deputacyi odesłane zostało. „Jakich użyć potrzeba środków w przypadku gdyby członek ciała prawodawczego lub Dyrektoryatu dostał pomieszania zmysłów i co potrzeba czynić dla zapobieżenia niebezpiecznym skutkom takowego pomieszania? Tak osobliwszy projekt od wielu był ze śmiechem przyjęty, inni go popierali. Rada jednak na wniesienie reprezentanta *Bourdon* do dziennego porządku przystąpiła. — Redaktor zawiera względem tego bardzo przykre, lecz sprawiedliwe uwagi. Gdyby kuglarz publicznie żądał podobnego dekretu przeciw naypierwszym urzędnikom Rzpłtey, byłby przez policyą ukarany; iakże winnemu uszanowaniu ciała

prawodawczemu uchybiono, gdy wniosek takowy był poklaskiwany &c.

Przystąpiła potym Rada do różnych projektów przez reprezentanta *Thibaudéau* podanych. Wielu uważa mowić przy tej okazji *Dumolard* jako chimery, niebezpieczeństwa nam zagrażające. Oby tak było, lecz zasypiać nie potrzeba, a szczególnie rojalistów *Orleańskich* ukarać należy. Ci są najniebezpieczniejsi i najzuchwalsi. Spokojność publiczna zależy od połączenia się władz Konstytucyjnych. Chcą przywrócić na tysiącach trupów dawny porządek rzeczy, i może już Szef partii Orleańskiej nie jest daleko od *Paryża*. Na co *Lehardy* odpowiedział, wymyślono umyślnie spisek *Orleanow* dla odroczenia uwagi od będącego istotnie w ciele prawodawczym (szemranie.) Z powodu smutnego stanu interessow skarbowych Rada 500 tajną sessją wczoraj odprawiła.

*G. Moreau* przywołany jest od Dyrektoryatu do *Paryża* dla ułożenia się względem utrzymywania armii *Renu* i *Mozelli*. *G. Hoche* objął po nim tymczasowo kommandę.

Z *Amszterdamu* 9 *Września*.

W *Paryżu* osobliwsze rzeczy nastąpiły. Stosownie do listow z tego miasta pod d. 5tym wieczorem pisanych 30,000 wojska nadszły tam. Wiele członków Rady 500 jest aresztowanych, między nimi *Pichegna* znajduje się. *Barthelemi* i *Carnot* są na wygnanie skazani. Rogatki pozamykane były.

Drugi List z *Amszterdamu* 9 *Września*.

Nowe *Paryżkie* zdarzenia, wiele tu podziwienia sprawiły. Jeden Dyrektor (*Barthelemi*) jest aresztowany, drugi (*Carnot*) albo uciekł, albo też stosownie do innych wiadomości, sam sobie śmierć zadał. — Gdy *Gen. Angereau* przybył do

bramy sztachetowej przed wartę ciała prawodawczego z żądaniem, ażeby się do niego przyłączyła, żołnierz nie chciał iey otworzyć. — *Angereau* oświadczył chęć mowienia z komendantem gwardyi ciała prawodawczego *Ramel*, ten przyiść wzbraśniał się. Dopiero *Angereau* zaczął przygotowania robić do wyłamania bramy za pomocą armat, które za nim prowadzono; w ten czas dopiero otworzona została i *Ramel* się okazał.

„Podły nikczemniku (zawołał *Angereau*) nie wart jesteś służyć Rzpltey, i awerswszy mu szlifę w twarz mu ją rzucił, a potym rzekł do żołnierzy: „Chcesz się dać rojalistom uwodzić, lub zostać obrońcami konstytucyi, w takowym razie poydźcie za mną. „To pomyślny sprawiło skutek, całe się wojsko za nim udało bez przelania kropli krwi, lubo nie bez zamieszania, gdyż różne przasy gazeciarczow znanych za stronników partyi przeciwney, zburzone zostały.

Z *Londynu* 5. *Września*.

Względem przedsięwziętej wyprawy przeciw wyspie Hiszpańskiej *Teneriffie* gazeta dworska następujące urzędowe raporty do wiadomości publiczney podała.

„List Lorda *S. Vincent* do Sekretarza admiralicyi na okręcie *Ville de Paris* przy *Cadix* d. 16 *Sierpnia*.,

Upraszam W Pana ażebyś donosił admiralicyi żem wysłał Kontr-Admirala *Nelson* i wojenne okręty *Theseus*, *Culoden*, *Zealons*, *Seahorze*, *Emerald*, *Terpsichore* i *Fox* z rozkazem uderzenia na miasto *S. Cruz* na *Teneriffie*, które stosownie do wielu wiadomości za łatwe do wzięcia początywałem. D. 15 *Lipca* Kontr-Admiral oddalił się od nas, we trzy dni posłałem mu jeszcze jeden okręt przybyły z *Lizbony* z instrukcyami. Okręt *Emerald* przybył wczoraj do nas z depeszami i rap-

portem od niego, i lubo się to przedsięwzięcie nie udało, iednakże oręż krolewki świetney nabył sławy, gdyż nic z moiego piora pomnożyć nie może tych pochwał, które Kontr-Admirał mężtwu officerow i maytkow oddaie. Muszę iednak znaczney straty żałować, którą oyczyna poniesła przez wielkie rany Kontr-Admirała *Nelson*, śmierć Kapitana *Bowen* i innych odważnych officerow i żołnierzy którzy przy mężnym ataku pogineli. Jak tylko Kontr-Admirał przybędzie, na okręcie *Seahorse* przeszlę go do Anglii  
(podpisano) *S. Vincent*.

„List Kontr-Admirała *Nelson* do Lorda *S. Vincent*. Na okręcie *Theseus* przy *S. Crux* d. 27 Lipca. „

Stosownie do odebranych rozkazow uderzenia mężnie na miasto *S. Crux*, kazałem 1000 woyska z okrętow pod moim zarządzeniem będących, przygotować się do wylądowania pod Kapitanami *Troubridge*, *Woller* i innych, wszyscy przedsięwzięli tę służbę w szlachetnym dobrowolnym sposobie, i lubo iestem w smutney potrzebie donieść, iż się moy atak nie udał, muszę iednak powiedzieć, że podług przekonania mego naysmielsza odwaga od officerow i żołnierzy pod moją kommendą będących była okazana. Przyłączam wyszczegulnienie zabitych i raniionych, i z nawiększym żalem muszę w liczbie pierwszych umieścić Kapitana *Richard Bowen* z okrętu *Terpsichore* nayedważniejszego i nabięgleyszego officera w marynarce krolewkiej, powinienem także wspomnieć z wielkim żalem utracie Porucznika *John Gibson*, kommandanta kuttra *Fox* i wielkiej liczby mężnych officerow i maytkow. Mam honor być &c.  
(podpisano) *Horacy Nelson*.

Liczba zabitych wynosi 28 maytkow i 16 żołnierzy morskich, raniionych

90 maytkow i żołnierzy, 97 utoneło, 5. się nie dorachowano. Pomiędzy zabitemi 7. officerow znayduie się, a między raniionemi Kontr-Admirałowi *Nelson* kula prawą rękę urwała.

Z dziennika Admirala okazuje się, że oddział 800 ludzi w batalach niespodzianie w nocy do fortyfikacyi portu zbliżywszy się szturmem go zdobyli, zrana zaś opanowali miasto i klasztor. Atak na cytadelle był nie podobnym, gdyż w niey 8000 Hiszpanow i 100 Francuzow na garnizonie zostawało. Posłany więc został Kapitan *Hood* w poselstwie do Hiszpańskiego Gubernatora *Don Juan Antoine Gutierrez*, że jeżeli pozwoli Anglikom w własnych batalach powrócić, a na miejscu zepsutych od nawalności przy brzegach, swoich do tego pożyczyc zechce, to eskadra W. Brytanii w niczym miastu nie uszkodzi. Ządał wprawdzie z początku Gubernator, ażeby się Anglicy w niewolę woienną poddali, gdy mu iednak pogroźono zapaleniem miasta i atakowaniem Hiszpanow na bagnety, wszedł w ugodę, i czyni mu to honor, że raniionych Anglikow do swoich szpitalow przyjął, i woiennym okrętom pozwolił opatrzyć się z wyspy w wodę i żywność. Kutter *Fox* tak wystrzałem z armat Hiszpańskiej bateryi trafiony został, że zaraz z 97 ludźmi utonął. Kapitan *Bowen* z honorami woyskowemi z woiennego okrętu w morze spuszczoney został.

Kontr-Admirał *Nelson* przybył już do *Portsmouth*, z tamtąd do *Bath* udał się. Gdy w *Plymouth* na ląd wysiadł, był od ludu z oklaskami przyięty.

Niektore gazety takowe ieszcze szczeguły względem nieszczęśliwey wyprawy zawierają.

*S. Crux* iest naysmocniejszym wyspy miejscem, dla tegoż też było przed-

miotem nayıpierwszego ataku, lecz o-  
procz pożytecznego położenia, jest opa-  
trzone w wielkie armaty o czym ze skut-  
ku przekonaliśmy się. — Groźby uczy-  
nioney przy kapitulowaniu, Gubernator  
Hiszpański nie mógł się obawiać, mając  
daleko mocniejszy garnizon, lecz albo  
dziwił się nadzwyczajnemu męstwu An-  
glikow, albo też chciał ochronić krwi  
ludzkiej, ktorey wylew przy tak nie ro-  
wney sile, żadneyby mu sławy nie przy-  
niosł. Wielką liczbę ranionych z nayı-  
większą ludzkością do szpitalow poprzy-  
nosić kazał, a zdrowym Anglikom dał  
żywności i wina. Hiszpańską bronią, a  
bardziej ieszcze Hiszpańską wspaniało-  
ścią zwyciężona Angielska eskadra, utra-  
ciwszy trzy czwarte części swych ludzi,  
od tey wyspy oddaliła się.

Z Lille 6 Września.

Dyrektoryat W. przysłał tu nowe-  
go negocyatora na miejsce Ob: *Plaville*  
będącego teraz ministrem Marynarki. Tra-  
ktowanie o pokoy bardzo zwolna idzie.  
Nayıwiększe trudności zachodzą w powro-  
ceniu Hollenderkich osad w obydwóch  
Indyach, ktorych część Angliey chcieliby  
zatrzymać. — Poseł Hiszpański Hrabia  
*Cabarrus* wkrótce z *Spaa* jest tu spodzie-  
wany. — Lord *Malmesbury* odebrał w tych  
dniach od ministra Cesarzkiego Barona  
*Thugut* z *Wiednia* ważne depesze i zaraz  
je do *Londynu* przesłał. Mają tu przy-  
jechać różni ministrowie zagraniczni, kto-  
rzy należeć będą do negocyacyi o pokoy.

Z Hagi 9. Września.

Onegdaj przybyli tu Generałowie  
*Daendels* i *Dumonceau* z *Texel*, wkrótce

jednak do flotty powrócą i wojska na niey  
będące mają wysiąść na ląd i na garnizo-  
ny będą rozstawione. Zeszłego wtorku  
Vice admirał *Winter* odebrał wiadomość,  
że Angliey chcieli wysłać małe statki ku  
*Texel* dla zapalenia naszey flotty, kazał  
iey zatym stanąć w porządku do bitwy.  
Co gdy nieprzyjaciel pomiarkował, zanie-  
chać musiał swiego zamysłu, a nasza  
eskadra na dawne stanowisko powrocila. —

Gdy nasza konwencya plan do no-  
wey konstytucyi ułożyć musi, staraia się  
przeło w iak naykrotszym czasie przy-  
prowadzić to do skutku, na nic jednak  
znacznego w konwencyi w tey mierze  
ieszcze się nie zgodzono. — Naszym mi-  
nistrem do Landgraffa Hessen Kasselkie-  
go jest Ob. *de Raedt* mianowany.

Nietylko Anglikom nie udał się at-  
tak przeciw *S. Crux* na *Teneryffie* wy-  
mierzony, ale też i zamysłu uderzenia na  
wyspe *Cuba* zaniechać musieli. — Kommis-  
sya Interesow zagranicznych przesłała  
tey wiadomość konwencyi odebrawszy ją  
z *Paryża* i *Madrytu*.

Regiment 23ci Francuzkich strzelcow  
konnnych z służby Hollenderkiej znou-  
w w Francuzką przejdzie i do armii *Sam-  
bry* i *Mozy* przyłączy się. — Słychać, że  
minister Francuzki Ob: *Noel* podał kon-  
wencyi narodowey Note względem 12.  
członkow konwencyi na ktorych czelo  
*Vreede* znajduie się, a ktoryzy się głośno  
i umyślnie przyięciu konstytucyi sprze-  
ciwiali — inni mowią, że te osoby dosta-  
ły list od Ob: *Noel* z wyrażeniem, że przez  
swe postępowanie rownie Francyi iak oy-  
czyźnie szkodzili.

W następującym Mcu Październiku prenumerata zwyczajna półroczna lub kwar-  
talna na Gazetę Warszawską zaczyna się. J. P. P. Prenumeratorów, a mianowicie  
mieszkańczych na Prowincyi lub za granicą uprasza się, o wczesne na pocztach iej  
zapisanie.



## GAZETY WARSZAWSKIEJ

Z WARSZAWY DNIA 22. WRZESNIA R. 1797. W PIĄTEK.

## Obwieszczenie.

Kommissarze dwoch Nayiasn: Dworow Cefarskich i Nayiasn: Krola Jmci Pruskiego do uregulowania dlugow Nayiasn: Krola Jmci i bywszey Rzeczypospolitey Polskiej zebrani, umawiając się poprzedniczo nad istotną potrzebą wydania Proklamacyi, zgodzili się iednomyslnie, na wiadomienie niniejszym obwieszczeniem wszystkich poddanych respective swych Monarchow tudzież wszelkich Cudzoziemcow dlugi iakowe u Nayiasn: Krola Jmci i Rzplitey Polskiej, lub iakiekolwiek bądź pretensye i prawa dotychże mających, aby się przed przyznaniem na ten koniec w Warszawie ustanowioną, w przeciagu trzech miesięcy od daty niniejszey rachuiąc, bądź osobiście, lub też przez umocowanych do tego prawnie i przyzwoicie ze swey strony Plenipotentow nie ochybnie stawili, a to dla okazania ważności swych praw i pretensyi, a po nastąpieney onych weryfikacyi dla wciagnienia tychże w etat dlugow za prawne przyznanych. Nie dopełniający zaś tego po upłynieniu niniejszym obwieszczeniem przepisanego terminu, z liczby kredytorow wyłączeni zostaną i wszystkie ich pretensye i prawa za upadłe poczytane, tudzież wszelkie ich późniey w tej mierze podane żądania, tym samym za nieważne i nie byle uznane będą. Zeby zaś niewiadomością nikt się nie składał, wyżey wzmiankowani trzech Dworow Pełnomocni Kommissarze, niniejsze obwieszczenie we wszystkich Gazetach narodowych i w pryncypalniejszych zagranicznych umieścić zalecili. Działo się w Warszawie dnia 17 Sierpnia roku 1797. Kommissya do uregulowania dlugow Krola Jmci Stanisława Augusta i bywszey Rzeczypospolitey Polskiej.

## Z Wiednia 13. Września.

Gazeta dworska nic wcale o negocyacyi w Udine nie wspomina, a tym samym zaprzecza rozsianym pokilkakrotnie pogłoskom o podpisanym już pokoju. — Woyska nasze na granicach Włoskich będące wszystkie stoją w obozach, toż samo i armie Francuzka i Cisalpinow. — Wielu mających nadzieie pokoju szczegulniey to zastranawia, że pospolite ruszenie Węgrow ciągle jest utrzymywane, mimo powtarzanej proźby o iego rozpuszczenie. — Względem pożytku lub szkody z posiadania Mantui, wiele tu pism wyszło. Cały korpus Indzynierow i wszysey officerowie znani z talentow woyskowych od naszego gabinetu do rady wezwani oświadczyli, że Mantua nam jest potrzebna. — Negocya

cyja w Lille w tym jest stanie, że iey zerwania codziennie obawiać się potrzeba. —

Gen: Buonaparte zachorował w Udine.

## Z Londynu 5. Września.

Nic się wcale dowiedzieć nie można o negocyacyi względem pokoju, niedościgną tajemnica we wszystkim jest zachowywana. Gazeta dworska tylko kiedy nie kiedy napomknie słowo, i to iak gdyby z wyższej ręki napisane było. W ostatniey czytamy, że P. Wesley przywiózł wiadomość, iż traktowanie o pokoy zupełnie zawieszono zostało. — Postowie odwiedzają się codziennie, nie mówiąc nic o tym, dla czego się do Lille ziechali.

Jak tylko Admiral Nelson do Portsmouth przybył, zaraz o tym przez kurjera uwiadomił małżonkę swoją, oprócz u-

traty prawey ręki tyle ieszcze ran w nieszczenieliwy wyprawie na *Teneriffie* odniosł, iż nie będzie mógł służyć dopoki się zupełnie nie wyleczy. Lord *S. Vincent* utracił w nim iednego z najlepszych pod kommandnych. Strata w ludziach poniesiona daleko większa była, niżeli ją raportem podano. Hiszpani mieli się na ostrożności. i rzęsiłym ogniem naszych przyjęli.

Z listów *P. Listons* naszego Posta przy stanach Amerykańskich okazuje się, że dobra przyjaźń między Anglią i Północną Ameryką wcale przez odmianę Prezydenta nie zmniejszyła się a handel się powiększa.

Lord *Mornington* w towarzystwie swego brata *P. Wesley* udaiącego się w towarzystwie Sekretarza do Indyw wschodnich d. 20 do *Portsmouth* pojedzie, a z tamąd na fregacie *the Virginie* do *Madras* popłynie, Admirał *Hugh Christian* obeymujący miejsce Admirała *Pringle* przy *Przyładku dobrej nadziei*, na teyże fregacie w swoją podróż puści się.

W Irlandyi ieszcze spokoyność nie jest przywrocena, rząd aresztować każe ludzi rozmaitych klass o zdradę kraju posądzonych. — W Szkocyi dotychczas są zamieszania, z powodu aktu milicyi. — W *Tranent* niedaleko *Edinburg* przyszło nawet do krwi rozlewu, ktorego zdarzenia opis, gazety ministeryalne takowy czynią. — „Oddział woyska będącey w bliskości *Tranent* iazdy, przybył tam dla utrzymania ludu w perządku. Jakożkolwiek woyskowi z pomiarkowaniem postępowali, nie mogli iednak obrony swojej zaniechać. Kobiety mające pełno kamieni w fartuchach rzucały ie na żołnierzy, wielu raniły i dopiero wydany został rozkaz rozpedzenia ludu. Gdy zaś zwyczajny w takowym razie sposob iechania na niego galopem

nie był dostateczny, i grad kamienny coraz się pomnażał, potrzeba było dać ognia, przez co nieszczęściem dwie lub 3. osoby życie utraciły. Lud się rozbiegł, zgromadził się iednak znowu na polach, tam więc iazda udać się musiała dla rozpedzenia go, ażaby potym w kupie do *Tranent* nie powrócił i większe z tąd krwi rozlanie nie nastąpiło.

Gazety zaś oppozycyjne tak rzecz tę opisują. — Jeden z dragonii iężdząc tu i owdzie z gołą szablą, ranił kilku przechodzących ludzi i koniem ich roztrącał. To sprawiło znaczne nieukontentowanie między ludem. Mężczyzni i kobiety z okolicy zgromadzili się do domu, w ktorym Gubernator Hrabstwa sessye swe odprawiał, spokojnie się iednak sprawiali; lecz widząc, że ich żądania nie chciano zaraz zaspokoić, w nie przyprowadzaniu do skutku aktu milicyi, stali się niecierpliwemi, i kobiety kamieniami rzucać zaczęły. Iazda wpadła pomiędzy lud i wiele osob szablami raniła. Dano iey mężczy iednak odpor, i odpędzono kamieniami aż do domu, w ktorym sessye zwykły się odprawiać. Tu officer dał rozkaz do strzelania, przez kilka minut same tylko wystrzały z pistoletow słyszano, lud ustraszony schronił się z wszystkich stron na pola, gdzie ieszcze za nim iazda się uganiała. Straszna jest rzeczą iak wiele ludzi w tym zdarzeniu zginęło, w *Tranent* 3 osoby, a na polach 15 zabitych znaleziono, liczba raniionych nie jest ieszcze wiadoma.

Xiążę *Buccleugh* Gubernator Hrabstwa *Mid Lothiam* wydał do ludu proklamacyą względem aktu milicyi, wyrażając, że buntownicze temu urządzeniu sprzeciwianie się w wielu sąsiedzkich Hrabstwach z tąd pochodzi, że ludzie złośliwi, fałszywy iego opis uczynili, on zaś chce

rzeczy tak iako są w istocie wyłuszczyć &c. &c.

Awanturnik *M. Lean* za chęć zrobienia buntu w *Quebec*, do więzienia wzięty i przez sąd za winnego uznany, był stracony d. 21 Lipca. Po 15 minutowym wiszeniu, zdjęto go z szubienicy, ścięto i głowę okazano ludowi z napisem: „Głowa zdrajcy kraiu. „

Nigdy człowiek jeden nie szkodził tyle naszemu handlowi morskemu, co *Victor Hughes* (Kommissarz Dyrektoryatu na wyspie *S. Domingo*.) Stosownie do ostatnich wiadomości z tamtąd, uzbroid tam bardzo wiele kaprow, gdyż liczba zabranych okrętów jest prawie nie dowierzenia. Nie robi on żadney różnicy między okrętami Angielskimi i Amerykańskimi. — Z *Jamaiki* odbieramy także smutną wiadomość, że północny brzeg tej wyspy, częstym napaściom od wielkiej liczby Francuzkich kaprow podpada. — Bogata flotta o 100 kupieckich okrętach wyszła teraz z tamtąd pod żagle. —

Emigranci Francuzcy bez żadney przeszkody teraz z *Dover* do *Calais* udają się. Przed kilku dniami 28 opuściło naszą wyspę i do Francyi popłynęło wzięwszy z sobą 10 koni. W *Calais* biorą nazwiska Niemieckie i tak bezpiecznie przez miasto i dalej w kraj iadą. O Anglii z wielką niewdzięcznością mówić zwykli, będąc nawet ieszcze na naszej ziemi.

Stosownie do ostatniego opisu od admiralicyi mamy teraz 761 wojennych okrętów tak na morzu iako w portach naszych i na warsztatach, nierachując statków nąiętych.

Z *Sierra Leone* piszą, że tamtejsza osada jest w bardzo kwitnącym stanie, plantacye kawy coraz się powiększają, w tym roku zbioru obfitego spodziewają się właściciele, handel iednak zupełnie jest

przerwany, gdyż eskadra Francuzka w bliskości krążąc wszystkie nasze okręty zabiera. Kapitan *Wough* z kilku uczonemi ludźmi do północney Afryki podróż przedsięwzie dla rozpoznania tamtejszych okolic. — Z *Lizbony* piszą, że bank tameczny papierowe pieniądze wydawać będzie. — Krol zapewne na końcu przyszłego tygodnia z *Weimouth* do *Windsor* powroci.

Z *Mantui* 29 Sierpnia. (z *Gaz. Berl.*)

D. 9 t. m. ieszcze nowy nasz rząd zupełnie już wprowadzony został przez Gen: *Miollis* stosownie do przepisu Gen: *Buonaparte*. — Rząd kraiu Mantuańskiego ma się składać z 11 osob, z których 3 co dwa lata odmienione będą, odchodzący, losem do tego oznaczeni być mają, następcow kommandant *Mantui* będzie mianował, ieżeli *Buonaparte* inney ustawy nie wyda. — Wszystkie urzadzania nowego rządu w imieniu Rzpltey Francuzkiej będą wydawane, a bez potwierdzenia Francuzkiego kommandanta uskuteczniane bydz nie mogą. — Rząd ten na 4 wydziały podzieli się. — Muncypalność *Mantui* ma się składać z 7 osob, mianowanych także przez kommandanta, — urzadzona będzie wedlug planu Mediolańskiej. — Podatki pomiędzy wszystkich obywateli rowno rozdzielone zostaną. Wszystkie przywileje Szlachty &c. są zniesione. — Rządzczy rachunki skarbowe co rok drukować mają.

Z takowey ustawy wielu wnosi, że *Mantua* nie będzie przyłączone do Rzpltey Cisalpińskiej, lecz przynajmniej przez czas nieiaki pod administracyą Francuzow zostanie. — Może to będzie sposobem albo też nowym środkiem dla załatwienia w iakowym sposobie zatargow względem przyszłego posiadania tej twierdzy.

Z Padwy 30 Sierpnia.

Gen: Buonaparte przejeżdżając tędy do Udine zapewnił nas o wkrótce nastąpić mającym złączeniu się naszym z Rzeplitą Cisalpińską.

Z Udine 30 Sierpnia.

Dnia wczorayszego cały korpus dyplomatyczny tu znajdujący się, wyjechał do Passeriano dla odwiedzenia Gen: Buonaparte. Posłowie Cesarscy i deputowani naszej municypalności, byli u niego na śniadaniu. Dnia dzisiejszego spodziewano się tu Gen: Buonaparte, na którego Margrabiade Gallo oczekiwał; ale na miejscu jego Generałowie Berthier i Clarke przybyli z całym Sztabem i Adiutantami, oddali wizytę Pełnomocnikom Cesarza i powrocili na zad do Passeriano.

Gen: Buonaparte zapewnił deputowanych naszych, iż dla ukończenia ofiatycznego pokoju przybył, jeżeli dwór Wiedeński zezwoli na jego propozycję; w przeciwnym bowiem przypadku wojnę daley prowadzić będzie.

Gen: Victor żądał od nas jeszcze 800 robotników dla ukończenia fortyfikacji Palmanuova. Austriacy wzmacniają się na gorach Medea i Pless.

Buonaparte upoważnił rząd nasz władzą sprzedania dobr Duchownych, Opactw i Komandaryow Maltańskich, iako też zniesienia Fidei comissa.

Z Medyolanu 31 Sierpnia.

Pozawczoray przebiegło tędy wiele kuryerow z Paryża do Udine z ważnemi bardzo depeszami.

Deputowany Polfranceschi i Sekretarz Stehini wyjechali do Paryża. Oni to byli wyznaczeni na Kongressie w Bassano, w którym przyłączenie Ziemi Stałej Weneckiej do Rzepltey Cisalpińskiej udecydowano.

Krol Sardyński, W. Xże Tolkański i

Xże Parmeński przesłali powinszowanie swoje do naszego Dyrektoryatu wyk: z powodu iego installacyi.

Gazety nasze bardzo przyganiają radzie 500 i zapewniają o bliskim rewolucyjnym wybuchnieniu w Paryżu.

Z Wenecyi 2 Września.

Municypalność nasza wydała wyrok, mocą którego wszystkie dochody Klasztorow Xięży innych Konfraternii duchownych do jedney klasy składane będą. Te pieniądze obroczone będą na wsparcie ubogich, chorych, i niedołącznych; z teyże kassy ubodzy expatrycyuszowie opatrzeni być mają. Zarządzenie oney powierzone zostało trzem obywatelom, którym przydano Ex-Dożę Manini.

Dnia wczorayszego wypłynęło z tad do Korfu ośm statkow z wielką liczbą woyska Francuzkiego. Na ich miejsce świeże tu nadciągnęło.

Bardzo wielu tu utrzymuje, że Cesarz odda nam Istrią i Dalmacyą, i że Gener: Buonaparte miał przyrzec to O. Dandolo.

Od granic Włoskich 2 Września.

Francuzi woyska swoje w okolice Palmanuova i Udine ciągle jeszcze ściągają.

Insurgenci Piemontey ktorzy nie pogineli, w kraj Genueński cofneli się. Tam wydaią buntownicze Manifesta przeciw Rządowi i Szlachcie. — Amnestya dla nich ogłoszona dawniey, miała być skutkiem przełożeń Francuzkich.

Z Bruxelli 7 Września.

G. Moreau pojechał do Paryża, G. Hoche obiał kommande armii Renu i Mozelli. — Cabarrus krotki czas z swoją familią w Spaa zabawiwszy, z tamtąd do Leodium pojechał, a potym przez Namur ma tu przybyć. — Przybyły tu Kommissarz Dyrektoryatu W. wszystkie znaki dawny rząd przypominające pozno-

sić kazał, domy nawet narodowe inne przezwiśka otrzymały. — Regiment ieden Huzarow z naszej okolicy do *Kolonii* po marszerował.

*Z Cadix 11 Sierpnia.*

Anglicy do tychezas ieszcze nie otrzymali z *Gibraltaru* nowych bombardyerkich statkow, w naywiększey tu zostafiamy spokojności. Angielski Admirał donosił naszemu Admirałowi *Mazarredo*, że w krotce pokoy podpisany zostanie. My zaś z naszej strony wiemy, że dwor Madrycki wielkie poczynił pretensye do Londyńskiego, a ten ie odrzucił.

*Z Cadix 15 Sierpnia.*

Od kilku wieczorow widzimy, że z pomiędzy flotty Angielskiej wznosi się wielka ognista kula do nadzwyczajney wysokości. Obawiać się potrzeba, ażeby nie zawierała materyi palnych i nie była przeznaczona do zapalenia z czasem naszey eskadry.

*Z Semlina 24 Sierpnia.*

Wywóz towarow do Włoch i wschodniej Austryi tym bardziej w gorę idzie im bardziej żywność w kraju Turckim z powodu nieurodzajow iest droższa. — Zwierzchnościom wszystkich mieysc zalecono dawać baczość na każdą chorobę, i przy niebezpiecznych znakach uwiadomić o tym rząd wyższy. Z Tu kami komunikacya iest zupełnie przerwana, gdyż ci naymniejszey ostrożności nie używając, wiele przez choroby cierpią. Basza *Orsowy* i cała iego familia padła ofiarą zarazy i niedbalstwa. — Fortyfikacye *Belgradu* są z naywiększym pośpiechem naprawiane, gdyż z podziwieniem wszystkich, bywszy Basza tego miasta terazniejszy *Beglerbey Rumeli* z swoim dawnym przeciwnikiem Baszą *Ogli* połączył się, i ten do 20,000 woyska ku *Belgradowi* wysłał.

*Z Berlina 9. Września,*

Wkrotce tu iest spodziewana żona Xięcia następcy Badeńskiego z swoją córką zaślubioną Królowi Szwedzkiemu i ma tędy do *Stralsund* przeieźdzać.

*Z Frankfortu 5 Września.*

Przed 4 dniami przybył do *G. Grenier* w *Hachenburg* w główney kwaterze będącego, kuryer Francuzki i zaraz do poblizszych komendantow różne rozkazy wydane zostały. Niektorzy rozumieją, że ten kuryer przywioził pomyslné wiadomości względem pokoju, nie słycać iednak, ażeby *G. Hoche*, który tu dziś przybył jakie doniesienia miał odebrać. Choćby pokoy przed zimą stanął nie zdaje się iednak, żeby Francuzi nasze okolice tak prętko opuścili. W ustawicznym owszem są poruszeniu i rachować można, że mają dwa razy więcey woyska z tey strony *Renu* iak przed 4 tygodniami. Ta liczba i obroty bardzo są nadzieiom pokoju przeciwné. — Republikanie żadnego emigranta ani *Xędza* na lewy brzeg *Renu* nie przepuszczają. — O Francuzkim Generale *S. Cyr* mającym główną kwaterę w *Kreuznach* następującą anegdote względem utrzymywania karności woyskowej, powiadają. Kilku officerow w *Fürfelden* żądało od tego miasta nadzwyczajnych biesiad grożąc, że w przypadku wzbrania się, więcey woyska tam sprowadzą stosownie do rozkazu Generała. Deputacya ubogich mieszczan udała się zaraz do *Kreuznach* z przełożeniem rzeczy. *G. S. Cyr* rozgniewany o używanie na złe swego nazwiska gdy podobnego rozkazu nigdy nie wydał, zaraz kazał officerom do *Kreuznach* przyiechać, zdarł im szleyfy i na gemeinow ich zdegradował.

*Z Frankfortu 9 Września.*

*Gen: Hoche* otrzymał od Dyrektora *Barrasa* list następujący pisany z *Paryża*

4. Września o pułnocy: „Woyśka w nocy wzięły się do broni. Lud przejęty wzgardą dla zdrajców był zgromadzony na przedmieściach. Inspektorowie sali są aresztowani i zaprowadzeni do *Temple*. Kropla krwi nie została przelana; 250 deputowanych republikańskich zebrało się w *Odeon*. Sessya ich wkrótce się rozpocznie. Dziennikarze *Szuano* będą aresztowani. Grenadyerowie ciała prawodawczego i inwalidy ciągną do Dyrektoryatu z podziękowaniem, że ocalili Rzplite. *Carnot* w nocy umknął. *Barthelemi* ukryty jest w swym domu. Spikowi drżą a Rzplta ugruntowana. Pozdrowienie i ucałowanie (podpis) *Barras*. Zgadza się z oryginałem (podpis) *Hoche*.  
Z Frankfortu 12 Września.

W tym momencie odbieramy z *Parryza* następny opis sessyi ciała prawodawczego dnia 4. t. m.

„Rada ogłosiwszy się nieustającą, przystąpiła do czytania poselstwa od Dyrektoryatu, uwiadomiałego radę o konspiracyi, która miała wybuchnąć. Czytano potem przyłączone papiery dowodzące realność spisku. — Stosownie do tych doniesień Rada 500 chcąc zapobiedz rozlewowi krwi, uchwiliła następujące bezpieczeń-

stwa środki jako też deportacją następujących osób (Już ich wyżej wyszczeguliliśmy i dodać tu tylko jeszcze wypadają dwie osoby, to jest: Xiężnę *d'Orleans* i *Xcia de Conti*.

„Reprezentanci *Doulcet* i *Normand* znajdowali się na liście wygnańców, ale za wstawieniem się niektórych kolegów Rada na wymazanie ich zezwoliła.

„Poczym *Garnier* wniosł aby właściciele dzienników *le The*, *le Grondeur*, *le Messenger du soir* i *le Miron* byli deportowani. Odesłano do deputacyi która względem tego przynieść ma rapport.

„Prawo pozwalające powrotu do kraju Xiężom deportowanym, zniesiono. Każdy sługa wyznania jakiego, któryby wzbraiał się złożyć przysięgi prawem nakazanej, będzie z kraju wygnany.

„Między wielu uchwałami i ta znajduje się, aby emigranci nie wymazani z listy emigrantów, bez zwłoki z krajów Rzplitey ustąpili.

„Prawo nakazujące reorganizacyą gwardyi narodowej zniesiono.

(Dalsze tych odmian wypadki i treści proklamacyi wydanych od Dyrektoryatu w przyszłej gazecie umieścimy.)

Die 40. Ziehung der Königl. Preussisch-Süd-Preussischer Dritten Zahlen Lotterie. Zum Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungsschulen, und Armen-Anstalten, ist geschehen in Warschau in Gegenwart der Königl. General Lotterie Administrations Commissarien Donnerstag den 21 September 1797. früh um 9. Uhr. — Herausgezogene Nummern sind:

73. 69. 9. 42. 8.

Die 41. Ziehung ist Montag den 2. October 1797. Früh um 9. Uhr. — Die Einsätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Sonnabend den 30. September morgens, in Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aber bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 42. Ziehung bleibt auf den 12. October.

In den Königl. Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl. Berliner Classen Lotterie zu haben.

40. Ciągnięcie Krola J. Pruskiego Trzeciiej Loteryi Liczbowej. Na rzecz Inwalidow, Wdow, i Szkol, tudzież na wsparcie Szpitalow urządzone, działo się w Warszawie w przytomności Kommissarzow Generalnej Administracyi Loteryi Krolewskiej we Czwartek d. 21. Września 1797. rano o godzinie 9. — Wyciągnięone Numera są:

73. 69. 9. 42. 8.

41. Ciągnięcie będzie w Poniedziałek 2. Paździer: 1797. rano o godzinie 9tej. — Stawki u wszystkich Kolektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Soboty d. 30. Września rano, a w Kantorze Generalnym w Warszawie aż do wieczora przed ciągnięciem przyjętemi będą.

42. Ciągnięcie będzie d. 12. Paździer:

W Krolewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Loose na Krolewską Berlińską Loteryą Klasową.

*Publicandum.*

Gdy J. K. Mość z powodow znacznych postanowić raczył, aby uchylony w Prussach Południowych i Nowo-wschodnich Concernens od naitętych Fur do Kasy Pocztowej należący, znowu od 1go Października r. b. w prowadzonym, i w następujących obrębach ustanowionym był, iż: 1.) Każda takową naitęta furą iadąca Osoba tylko jeden srebrny grosz na milę zamiast dawniey opłacanych 2. gr: fr: płacić będzie. 2.) Fura niedaley nad iedną milę iadące, zupełnie od opłacenia tegoż Concernensu, iako też. 3.) Ubogie osoby, tudzież mnieysi Kramarze i Rzemieślnicy z towarami swemi na jarmark iadący, od brania ustanowionych kwitow pocztowych, wolnemi bydź mają; Przeto takowe urzędzenia do powszechney wiadomości ninieyszym obwieszczeniem podaje się. W Berlinie dnia 26 Sierpnia 1797. Krolewsko-Pruski Generalny Poczta-Amt. de Werder.

*Citatio Edictalis.*

Von dem Justiz-Magistrat der Königl: Preuss: Haupt- und Residenz-Stadt Warschau sind alle diejenigen, so an das Vermögen des Kaufmann Joseph Rose, worüber wegen Unzulänglichkeit desselben per Decretum vom heutigen Dato der Konkurs eröffnet worden, und welches nach einem ohngefahren Ueberschlag etwas über 4.000 Rthl: beträgt, einige Forderung und Anspruch zu haben vermeinen, öffentlich dergestalt vergeladen worden: das sie binnen 3. Monaten ihre Forderungen mündlich oder schriftlich anzeigen, auch ihrer Anmeldung die Abschriften derer Urkunden, worauf sie sich gründen, beylegen, hiernächst aber in dem angeetzten Liquidations Termin den 27ten December c. Vormittags um halb 9 Uhr vor unserm Deputato Herrn Justizrath Radke im Collegien-Hause am Neustädter Thor Nro 167. sich in Person oder durch zulässige Bevollmächtigte stellen, deren Betrag und die Art ihrer Forderung umständlich angeben, die Dokumente, Briefschaften und übrige Beweismittel, vomit sie die Wahrheit und Richtigkeit ihrer Ansprüche zu erweisen gedenken, urchriftlich vorlegen und anzeigen, das Nöthige zum Protokoll verhandeln, und alsdenn die gesetzmässige Ansetzung in dem abzufassenden Erstigkeits Urthel; dagegen bey ihrem Ausbleiben und unterlassener Anmeldung ihrer Ansprüche gewärtigen sollen, das sie mit allen ihren Forderungen an die Masse werden präcludiret und ihnen deshalb wider die übrigen Gläubiger ein ewiges Stillschweigen werde auferlegt werden. Uebrigens werden denjenigen Gläubigern, welche durch gesetzliche Urtheile an der persönlichen Erscheinung gehindert werden, und denen es hieselbst an Bekanntschaft fehlet, die Justiz-Kommisarien Rinke, Lutterkorth und Drews angewiesen, wovon sie sich einen wählen und denselben mit Information und Vollmacht versehen können. — Wornach sich also sämmtliche Gläubiger des vorgedachten Kaufmanns Joseph Rose zu achten haben. Den 27ten August 1797. — Königl: Preus: Justiz-Mag:

Przed Magistrat Sprawiedliwości Miasta J. K. Meci Głownego i Rezydencyonalnego Warszawy, zapożywiają się wszyscy ci, którzykolwiek do majątku Jozefa Rose Kupca (do którego konkurs przez Dekret pod dniem dzisieyszym dla nie wystarczającej masy rozpoczęty został i masa onegoż według Billansu przeszła 4.000. Reis Tal: wynosi) iakowe Prawa i pretensye mieć rozumieją, iżby ciż w przeciagu 3ch Miesięcy ustnie lub na piśmie okazali, oraz przy swoim zameldowaniu kopie Dokumentow prawnych przyłączyli, a to jednak na oznaczonym terminie Likwidacyinym dnia 27go Grudnia o godzinie poł otej przed Deputowanym naszym JP. Radke osobiscie lub przez dopuszczonych Plenipotentow stawili się, ogoł i rodzaj swych pretensyi z okolicznościami podali, listy i inne środkujące dowody, kteremi prawność i rzetelność swych pretensyi dowodzić myślą na piśmie złożyli i okazali, potrzebne Dokumenta do protokollu podali, niemniey Prawa Prioritatis do rozpoznania ich pierwszeństwa stosownie do Prawa umieścili. Przeciwnie zaś w przypadku nie zgłoszenia się i nie meldowania swoich pretensyi spodziewać się mają, iż ze wszystkimi pretensyami swemi do masy mianem upadną, i onym wieczne milczenie, przeciwko innym kredytorom nakazane zostanie. — Naostatek tym kredytorom, którzy z prawnych przyczyn stawić się nie mogą, lub onym na znanomości brakowaćby mogło, wyznaczają się Justiz-Kommisarzy JPP. Rinke, Lutterkorth i Drews, z których sobie iednego obrać, i tegoż informacją i Plenipotencyą opatrzyć mogą. Podług tego więc wszyscy kredytorowie pomienionego Jozefa Rose sprawować się mają. Dnia 27. Sierpnia 1797. Krolewsko-Pruski Magistrat Sprawiedliwości.

*Avertissement.*

Es sind zu verpachten die dem Königl: Etats-Minister Herrn Reichs Grafen von Maltzan Excellenz gehörigen Herrschaften Wieruszow und

Maiętności Wieruszow i Opatow w Prussach południowych, w powiecie Wieluńskim a Cyrkule Ostrzeszowskim na wielkich krajowych

Opatow in Südpfeussen im Wieluner District und dessen Ostrzelzowschen Creyse, an den Land und Post-Strassen von Warschau und Krakau nach Breslau gelegen ohnweit der Schlesischen Grenze. Es können diese beyden Herrschaften entweder im ganzen oder auch jede vor sich alleine auch allenfalls im einzelnen in 6 Departements oder Schlüsseln auf 6. 9. und mehrere Jahre in Pacht genommen werden. Pacht lustige brauchen mehr nicht, als eine halbjährige Pacht-Pension statt der Caution zu anticipiren und kann die Pachtung schon mit Johann 1797. feinen Anfang nehmen. Terminus zur verpachtung ist angesetzt, den 21. September und 18. October 1797. auf dem Schlosse zu Wieruszow. Nähere Nachricht giebt zu Wieruszow der Ober Amtmann Dehnel und zu Militsch der Amts-Verwalter Hahn.

Verschiedene zum Nachlaß des verstorbenen du Mousset gehörige Effecten, als Uhren, Spiegel, Gewehre, Kupfer, Zinn, Messing, Blech, Kleider, Bette, Leinen und mehrere meubles, imgleichen eine Anzahl von musicalischen instrumenten und dahin gehörigen Werkzeuge, verschiedene sorten von feinen Därmsaiten und eine Menge Französischer Bücher, sollen auf den 25. Sept. c. und in den folgenden Tagen Nachmittag um 2. Uhr, in dem Hause des H. Doc: Gagatkiewicz auf den 2ten Stock, am Altstädtschen Markt, publica auctione dem Meistbiethenden gegen baare Zahlung in Preus: Courant verkauft werden, Warschau den 15. Sept: 1797. Vigore Commissionis.

Radzibor Justiz Secretair.

Die zum Nachlaß des alhier im Feldherrn von Ogińskischen Palais, dem Mnizkischen Garten gegen über verstorbene Capitaine August von Bormann gehörigen effecten bestehend in Kleidungs Stücken, Wälche, Betten, etwas Porcellain, einiges Silber und einer beträchtlichen Anzahl Büchern aus mehreren Fächern der Gelehrsamkeit, wovon das Verzeichnis tagtäglich, in dem hiesigen Regierungs-Arch v. inspicirt werden kann, sollen in termino den 29. September. a. c. vormittags um 8. Uhr öffentlich an die Meistbiethenden gegen gleich baare Zahlung in Courant verauctionirt werden. Es wird daher solches allen kaufflustigen hiermit bekannt gemacht, um sich gedachten Tages in dem von Ogińskischen Palais auf der Riemer Gasse einzufinden und des zuschlags der erstandenen sachen als Meistbiethende gewärtig zu seyn. Warschau den 21. September 1797. Sadowawser vigore Commissionis.

U Gawłowskiego w Łowiczu, znajdują się, oprócz innych książek następujące książki Gustaw Waza powieść Szwedzka i Zygmunt August Krol, powieść Polska in 8 w Warszawie 1797 allarust: Zł: 4. Sekreta naytaemniejszye w różnych wiadomościach i ciekawościach dla pożytku Gospodarzow, Malarzow, Ogrodnikow, Rybakow i Kucharzow wydane, przez X. F. J. Kulczyckiego in 8. w Warszawie 1797 allarust: Zł: 2. Zebranie krotkie wszystkich nauk, ku pożytkowi młodzi po Polsku i po niemiecku in 8, w Warszawie. 1796, allarust: Zł: 2. gr: 15.

i pocztowych gościńcach z Warszawy i Krakowa do Wrocławia na granicy Śląskiej leżące, a będące własnością Krolew: Ministra Stanu Hrabiego Imperii de Maltzan mają być puszczone w dzierżawę. Wspomniane dwie majątności mogą być wzięte w arende na 6 albo 9 lat w całkowitości, lub każda z osobna, albo też częściami będąc podzielone na 6 departamentow czyli kluczow. Chcący je arendować nie więcej jak półroczne quantum dzierżawy bez kaucyi będą antycypować, a dzierżawa od dnia 5. Jana 1797. zacząć się już może. Termina do wypuszczenia w dzierżawę są dnia 21. Września i 18. Października 1797. na Zamku w Wieruszowie. Dokładnieyzych informacyi zasięgnąć można w Wieruszowie u Ober-Ekonoma Dehnel a w Miliczu u Ekonoma Hahn.

Rozmaite efekta do substancyi po niedy du Mousset pozostałe należące, jako to: Zegarki, Zwierciadła, Broń, Miedź, Cyna, Mosiądz, Blacha, suknie, Pościel, Bielizna, i inne meble, tudzież muzykalne instrumenta i do nich należne instrumenta do roboty onych, rozmaite gatunki cienkich stron instrumentalnych i liczba wielka Książek Francuzkich, będą na dniu 25. Mca Września r. b. i następnych dni, po południu o godzinie 2 w Kamienicy JP. Gagatkiewiczza w Rynku Starego Miasta stojącej, na drugim piętrze przez publiczną Aukcyą naywięcey dającym za gotowe pieniądze Pruskie Courant, sprzedawane. W Warszawie d: 15. Września 1797. Vigore Commissionis. Radzibor Sekretarz.

Effekta należące do majątku po Urodz. Bormann w Pałacu Hetmana Ogińskiego na przeczawko Mnizkowskiego Ogrodu zmarłym pozostałego, jako to: suknie, bielizna, pościel, cokolwiek Porcelleni, cokolwiek srebra i książki w znaczney liczbie o różney umiętności traktujące, których katalog codziennie w archiwum tuteyżzey Regencyi przeyrzyć można, na terminie dnia 29. Września a. c. rano o godzinie 8: za gotowe pieniądze Courant zwane przedane będą. Wszystkich zatym chcących coś nabywać z tych effectow ninieyżym się uwiadomia, aby się na dniu przeznaczonym do Pałacu Ogińskich na Rymarskiej ulicy udali i oczekiwali więcej dającym aukcyonowane rzeczy przyznane zostaną. w Warszawie dnia 21. Września 1797. roku. Vigore Commissionis.